

مبانی فقهی جراحی بکارت

علی اصغر شریفی‌راد^۱، عبدالجبار زرگوش نسب^۲

چکیده

محافظت از پرده بکارت ارتباط وثیق به احکام شرعی دارد، شریعت بر محافظت از ناموس و فضیلت و عفت و طهارت تأکید نموده و در فقه مجازات و ضمانی بر عهده ازاله کننده آن قرار داده است. این مطالعه با هدف، مرور منابع فقهی ترمیم بکارت انجام شد. این پژوهش مبتنی بر رویکرد نظری بود و با مطالعه اسناد موجود در این زمینه و جستجوهای انجام گرفته از منابع اطلاعاتی بر روی واژه‌های پرده بکارت و ترمیم بکارت در فقه صورت گرفت. جایز بودن ترمیم بکارت در صورتی که تجاوز به عفت و اکراه سبب ازاله پرده بکارت باشد و یا در اثر به زمین خوردن دختر، تصادف و پرش و در صورتی که سبب از بین رفتن پرده بکارت و طعی بر اساس ازدواج باشد ترمیم حرام است، خواه بیوه و مطلقه باشد یا نباشد و در صورتی که سبب ازاله بکارت مرتکب شدن به زنا با رضایت باشد و مشهور به زنا نیز باشد ترمیم حرام است و اگر مشهور به زنا نباشد و توبه نکرده باشد ترمیم جایز نیست، اما اگر توبه کرده باشد، دو احتمال در آن وجود دارد و با توجه به این که مفسده فریب دادن شوهر در هر حال باقی است، لذا احتمال جایز نبودن ترمیم قوی‌تر است. با توجه به اهمیت موضوع، رجوع به منابع فقهی در اقدام بر جراحی ترمیمی بکارت الزامی است.

واژه‌های کلیدی: عمل جراحی بکارت، فقه، ازاله بکارت

نوع مقاله: مروری

دریافت مقاله: ۹۱/۱/۸

پذیرش مقاله: ۹۱/۳/۱۳

مقدمه

پوشانده شود و مصلحت کسی که می‌خواهد با او ازدواج کند و نباید حقیقت تزیین گردد. در این که با دختری سالم و بدون عیب و نقص زندگی کند، باید دید که کدام یک از دو مصلحت اولویت دارد و یا این که در مواردی بین مصلحت‌ها و مفسده‌های عمل جراحی مقایسه صورت گیرد.

در ترمیم بکارت دو گروه مورد تکلیف و خطاب شرعی قرار می‌گیرند، یکی دختر و خانواده‌اش و دیگری پزشک و تیمی که با او در عمل جراحی همکاری می‌کنند. این مطالعه با هدف مرور منابع فقهی ترمیم بکارت در سال ۱۳۹۱ انجام شده است.

روش‌ها

این پژوهش مبتنی بر رویکرد نظری بود و با مطالعه اسناد موجود در این زمینه و جستجوهای انجام گرفته از منابع

وجود پرده بکارت هنگام ازدواج یک ارزش اجتماعی است که خانواده به آن افتخار می‌کند و آن را نشانه عفت، طهارت، استقامت و تربیت سالم دخترشان می‌دانند و فقدان آن و کشفش در شب عروسی، شوهر را در شک و تردید می‌اندازد و معاشرت با او برایش دشوار شده و ادامه نمی‌یابد. عمل جراحی بکارت گاهی موجب ضرر رساندن به شخص دیگری است، یعنی همان کسی که با او ازدواج می‌کند، یعنی بر این باور است که با دختری امانت‌دار و با عفت ازدواج کرده و زمانی که متوجه شود مرتکب زنا شده زندگیشان متلاشی می‌شود و منجر به طلاق می‌گردد.

در ترمیم بکارت دو مصلحت با هم تعارض پیدا می‌کنند و آن مصلحت دختر در عمل جراحی و ترمیم بکارتش است که

۱- مربی، عضو هیأت علمی، گروه الهیات، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام و دانشجوی دکتری، دانشگاه قم، قم، ایران

۲- استادیار، گروه ادبیات عرب، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلام، ایلام، ایران (نویسنده مسؤول)

يحبون ان تشيع الفاحشه في الذين آمنوا لهم عذاب أليم في الدنيا و الآخرة و الله يعلم و انتم لاتعلمون» (۱).

برای آنان که مایلند و دوست دارند فحشا در میان مؤمنان شیوع یابد در دنیا و آخرت عذاب دردناکی است، خداوند می‌داند و شما نمی‌دانید.

نحوه استدلال به آیه

خداوند بر طبق این آیه کسانی که در جامعه مسلمان اشاعه فحشا می‌کنند را مورد تهدید قرار داده است و آنان را به اشد مجازات عذاب می‌کند. چنان چه پرده بکارت دختر به هر علتی حتی در صورتی که بی‌گناه باشد، ترمیم و جراحی نشود، وقتی که هنگام ازدواج کشف شود باکره نبوده است بر زبان بعضی می‌افتد و سخنانی در مورد او رد و بدل می‌شود و آدم‌های ضعیف‌النفس و هوس‌ران با دید بد و شک و تردید به او نگاه می‌کنند و چه بسا بعضی از افراد مریض تحریک شوند.

قرطبی در الجامع لاحکام القرآن می‌گوید: اشاعه فاحشه در آیه سخن و قول بد است (۲). به طور قطع دختری که بکارتش را از دست می‌دهد سخن و قول بد در موردش تحقق پیدا می‌کند و باعث انتشار سخن بد و فحشا می‌شود و دیگران به خاطر سخنانشان در مورد وی تحت عنوان وعید و تهدید الهی قرار می‌گیرند. بنابراین، جراحی کردن پرده بکارت از انتشار چنین سخنانی جلوگیری می‌کند؛ لذا رها کردن بکارت از بین رفته و جراحی نکردن حرام می‌باشد؛ چرا که منشأ سخن حرام است و برای از بین بردن منشأ سخن حرام ترمیم بکارت و جراحی پرده مشروعیت و مطلوبیت پیدا می‌کند. در سوره حجرات خداوند می‌فرماید: «یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیراً من الظن إن بعض الظن إثم و لاتتجسسوا و لا یغتب بعضکم بعضاً أیحب احدکم ان یأکل لحم أخیه میتا فکرموه و اتقوا الله إن الله تواب رحیم» (۱).

ای مؤمنان! از بسیاری گمان‌ها پرهیز کنید؛ زیرا پاره‌ای از گمان‌ها گناه است و هرگز در کار پنهانی دیگران کنجکاوی نکنید و غیبت یکدیگر را روا ندانید؛ آیا در میان شما کسی هست که دوست داشته باشد گوشت برادر مرده خود را بخورد؟ البته کراهت دارید، از خدا بترسید که او توبه‌پذیر مهربان است.

اطلاعاتی بر روی واژه‌های پرده بکارت و ترمیم بکارت در فقه انجام گرفت.

یافته‌ها

موارد ازاله بکارت

ازاله بکارت گاهی به علل ذیل است

۱- انحراف اخلاقی دختر: دختر مرتکب زنا می‌شود و زنای وی گاهی پنهانی است، سپس توبه می‌کند و اصلاح می‌شود و گاهی توبه نمی‌کند و انحراف اخلاقیش ادامه دارد و گاهی دختر مشهور به زنا می‌گردد.

۲- سبب آن انحراف اخلاقی نیست: مانند از بین رفتن بکارت به دلایل پرش، ورزش، تصادف و برخورد با چیزی، افتادن از جای بلند، تجاوز به عنف و اکراه و ...

در مورد تجاوز به عنف و اکراه گاهی در بین جامعه پخش می‌شود و بعضی مواقع پنهان باقی می‌ماند.

این نوشتار دو بخش مبانی فقهی مشروعیت یا عدم مشروعیت عمل جراحی پرده بکارت را مورد بحث و بررسی قرار داد.

بخش اول: ادله جراحی بکارت در مواردی که علل ازاله آن مواردی از قبیل زنای پنهانی می‌باشد و دختر توبه کند، یا تجاوز به عنف و اکراه بدون این که شهرت یابد، پرش، تصادف، افتادن و ورزش است.

بخش دوم: ادله جراحی بکارت در مواردی که اسباب ازاله آن مواردی مانند زنای پنهانی باشد و دختر توبه نکند و بر انحراف اخلاقیش باقی بماند، مشهور به زنا باشد، پاره بودن پرده به علت تجاوز به عنف و اکراه که در دادگاه ثابت شود و بین مردم مشهور به زنا گردد، ترمیم و عمل جراحی به مناسبت سالگرد ازدواج چنان چه گفته می‌شود در بعضی از خانواده‌های مرفه این کار انجام می‌گیرد.

ادله جواز جراحی بکارت

بر جواز و مشروعیت جراحی پرده بکارت در مواردی که اسباب ازاله آن در بخش اول بیان شد، به ادله زیر استناد می‌شود.

استدلال به آیات

۱- خداوند متعال در سوره نور فرموده است: «إن الذین

نحوه استدلال به آیه

خداوند در این آیه به اجتناب و دوری جستن از بسیاری بد گمانی‌ها امر کرده است. بدون تردید در صورتی که پرده بکارت دختر پاره شود و ترمیم نگردد هنگامی که کشف شود موجب بد گمانی، تهمت و افترا به او می‌شود، هر چند بی‌گناه باشد.

بد گمانی و سوءظن به کسی بدون دلیل محققانه با اصل برائت اصلیه که مفادش "هر انسان بی‌گناه است تا این که گناهش اثبات شود" منافات دارد، این اصل اقتضای حسن ظن را دارد که واجب می‌شود و جز با دلیل قطعی نقض نمی‌شود. آن چه قطعی و یقینی باشد با شک و تردید از بین نمی‌رود؛ بنابراین هر چه که موجب بدگمانی و تهمت شود از نظر شریعت ممنوع است. بدیهی است که تجسس در مورد اشخاص مگر بعد از ایجاد شک و تهمت به وجود نمی‌آید.

از آن جا که بد گمانی و تهمت جایز نیست، هر کاری که مردم را از گرفتار شدن به سوءظن منع کند لازم و تعیین می‌گردد. از این نمونه، امور پیش‌گیرانه جراحی پرده بکارت و ترمیم آن است. هر چند از نظر شرع پاره شدن پرده دلیل زنا نیست، ولی بسیاری از مردم آن را نمی‌پذیرند.

استدلال به سنت

در روایاتی تأکید فراوان بر ستر و پوشاندن عیوب دیگران شده است. در شرح لمعه بیان شده است که معاز بن مالک نزد پیامبر (ص) آمد و به زنا اقرار کرد، وقتی که پیامبر (ص) متوجه شد که فردی به نام هزال او را به اقرار تشویق کرده است به هزال فرمودند: «چرا جرم (زنا) او را با لباست نپوشاندی و اگر این کار را می‌کردی برای تو بهتر بود» (۳).

نحوه استدلال به حدیث فوق

پیامبر (ص) هزال را به خاطر وادار کردن معاز و تشویق او به این که به زنا اقرار کند، توبیخ کرد. این امر باعث افشا و اشاعه عمل شنیع او شد؛ هزال توبیخ شد چون بر خلاف مقاصد و مطلوب شارع مقدس عمل کرده بود؛ چرا که مطلوب شارع ستر و پوشاندن جرم است تا این که فاحشه پخش نشود (۴).

در روایتی دیگر ابوهیریره از رسول خدا (ص) نقل کرده است که حضرت فرموده‌اند: «لایستر عبد عبدا فی الدنيا الا ستره الله یوم القیامه» (۵). اگر بنده‌ای عیب بنده‌ای دیگر را در دنیا

پوشاند، خداوند متعال در آخرت عیب و جرم او را می‌پوشاند.

و در روایتی با همین مضمون آمده است: «من ستر مسلماً ستره الله فی الدنيا و الآخره» (۵).

هر کس عیب مسلمانی را بپوشاند، خداوند در دنیا و آخرت عیب او را می‌پوشاند.

از امام صادق (ع) روایت شده است: «فیما جاء فی الحدیث عوره المؤمن علی المؤمن حرام، قال: ماهو ان ینکشف فتری منه شیئاً إنما هو ان تروی علیه او تعیبه» (۶). "درباره این که در حدیث آمده: عورت مؤمن بر مؤمن حرام است، فرمود: این نیست که مؤمن برهنه شود و تو از او چیزی ببینی، همانا مقصود این است که به ضرر و علیه او چیزی نقل نکنید و عیبی به او نسبت ندهید."

از امام باقر (ع) نقل شده است: «قال: ان من حق المؤمن علی اخیه المؤمن ان یشبع جوعته و یواری عورته» (۷). یعنی از حق مؤمن بر مؤمن این است که گرسنگی او را برآورد و عورت و عیبش را بپوشاند.

در این روایات تأکید بر ستر و پوشاندن عورت و عیب مسلمان است و در بعضی از این روایات، پیامبر (ص) به کسانی که در دنیا عیب مردم را بپوشاند وعده داده است که در روز قیامت عیب‌هایشان را بپوشاند. بشارت افاده مشروعیت مبشر می‌رساند که همان ستر و پوشاندن عیوب مردم است.

از جمله پوشاندن عیب و ستر، جراحی و ترمیم پرده بکارت است. اگر پوشاندن کسانی که مرتکب گناه و غرق در آن شده‌اند مطلوب شارع باشد، به طریق اولی پوشاندن دختری که پرده بکارتش به دلیلی که معصیت نبوده است، مطلوب و راه پوشاندن او همان عمل جراحی پرده است. بدون تردید پوشاندن چنین دخترانی آنان را از مؤاخذة و مجازات‌های ظالمانه اجتماعی که باعث تهمت و افترا و سخنان ناشایست و انحلال خانواده می‌شود نجات می‌دهد، اما گاهی از روی تعصب کورکورانه و سوءظن دختر بی‌گناه قربانی می‌شود و توسط اعضای خانواده کشته می‌شود.

استدلال به عقل

اجرای عمل جراحی پرده بکارت توسط پزشک به حسن‌ظن میان مردم کمک می‌کند و راه تهمت و شر را می‌بندد و اگر

می‌توان استناد کرد.

۱- پاره شدن پرده بکارت غیر ارادی بوده باشد، پس او همانند یک بیمار است که نیاز به معالجه دارد.

۲- دخترانی که بی‌گناه هستند حق پنهان کردن آن را دارند؛ چرا که پنهان کردن آن ضرری به دیگران حتی به کسی که با او ازدواج می‌کند، نمی‌رساند؛ چرا که با این ترمیم نقص بدنی که داشته برطرف شده است و نقص معنوی ندارد. حتی دختری که معصیت کرده و مرتکب زنا شده و سپس توبه کرده و اصلاح شده است حق پنهان کردن آن را با ترمیم بکارت دارد؛ به این دلیل که با عمل جراحی نقص بدنی او برطرف شده و با توبه کردن نقص اخلاقی و معنوی مرتفع می‌شود. در این زمینه فقها جواز ازدواج با زن زناکار را داده‌اند.

استدلال به اجماع

ابن حزم اندلسی بر جواز ازدواج با زن زناکار ادعا نموده است که صحابه اجماع دارند به این که عمر بن الخطاب در مرأی و مسمع صحابه به اولیای دختران زناکار از بازگو کردن واقعیت برای خواستگاران نهی می‌کرد و به آنان می‌گفت دخترانتان را همانند یک دختر باکره باعفت ازدواج دهید (۱۰). چند مورد که از عمر در این زمینه نقل شده به شرح زیر است.

طارق بن شهاب نقل می‌کند که مردی به خواستگاری دختری که مرتکب زنا شده بود آمد، پدر دختر نزد عمر رفت و ماجرای دخترش را برای عمر بازگو کرد، عمر گفت: دختری را ازدواج بده و از زنا بی‌گناهی که مرتکب شده خبر نده. در روایتی دیگر آمده است: برای دختری که زنا کرده بود خواستگاری نزد عمر پیش آمد، عمری آن دختر از یک لحاظ کراهت داشت امرش را فاش کند و او را ازدواج دهد تا این که نزد عمر رفت، عمر گفت: او را همانند دختران عقیفه ازدواج ده (۱۱).

در روایتی دیگر مالک از ابوزبیر مکی نقل می‌کند که مردی خواهر یکی از مسلمانان را خواستگاری کرد، برادر به خواستگار گفت پیش از این مرتکب زنا شده است. خبر این مسأله به عمر رسید، در روایت آمد عمر او را زد یا نزدیک بود او را بزند و گفت او را بدون اطلاع ازدواج دهید (۱۰).

عمر در دوران خلافتش چنین دستور می‌داد و هیچ یک از صحابه به او اعتراض نمی‌کرد و یکی از صحابه، امیرالمؤمنین

این راه بسته نشود بد گمانی - با این که بر خلاف مقاصد شارع است - منجر به محرمات می‌شود. در این صورت چنین دختری توسط مردم به زنا و فحشا محکوم شده و راه اصلاح به رویش بسته و ناامید می‌شود و چه بسا به فکر حرام بیفتد، پس عمل جراحی او را از این لغزش‌ها دور می‌کند (۸).

اما اگر جراحی اجرا شود، دختر امیدوار می‌شود و در صورتی که گناهکار بوده باشد امکان دارد توبه کند و اصلاح شود. احتمال این که بعد از انجام عمل جراحی و ازدواج دوباره به فاحشه‌گری برگردد، مبنی بر سوءظن است.

اما آن چه که گفته شد راه بستن سوءظن و بد گمانی با گفتن واقعیت و خبر دادن آن توسط دختر یا اولیاء او است؛ چرا که اگر خواستگار سخن او را در مورد بی‌گناهی پذیرد و اقدام کند، اقدامی با بصیرت و رضایت است و اگر نپذیرفت و منصرف شد خداوند شوهر بهتری نصیب آن می‌کند، اما اگر بدون اطلاع با او ازدواج کند و بعد از ازدواج اطلاع پیدا کند منجر به نابودی کانون خانواده و باعث افترا و تهمت می‌شود (۹).

به نظر می‌رسد این ادعای بی‌ارزشی است؛ چرا که اول بر خلاف خواسته شارع مقدس عمل کرده که عیب پنهان را کشف کرده است. دوم خیلی بعید است خواستگاری که در ابتدا با چنین خبری مواجه شود رضایت دهد، بلکه انصراف می‌دهد و فشار روانی بر دختر چند برابر می‌شود. از میان آدم‌های امروزی کم پیدا می‌شود که آن را افشا نکند و احتمال این است که به نابودی دختر منجر شود. پس می‌توان گفت از هر لحاظ عجله کردن در نابودی دختر است.

چون از نظر شریعت، ازاله پرده بکارت دلیل انحراف دختر و ارتکاب عمل شنیع زنا نیست؛ لذا باید ادعای دختر مبنی بر بی‌گناهی را پذیرفت، هر چند در اسقاط حد و مجازات دختر تأثیر دارد و ممکن است آدم‌های متشرع نسبت به چنین دختری حسن‌ظن پیدا کنند، ولی تمام اطرافیان او که متشرع نیستند و بی‌گناهی دختر نیاز به اثبات دارد و این امر خیلی دشوار است. پس تنها راه کتمان عیب همان جراحی و ترمیم بکارت است.

علاوه بر مطالبی که بیان شد به ادله زیر نیز برای جواز ترمیم بکارت در صورتی که انحراف اخلاقی نداشته باشد

و عمل شنیع او پنهان مانده است، موجب ناامیدی و یأس دختران می‌شود و در مشقت و حرج واقع می‌گردند و ترس از ازدواج که مبادا هنگام عروسی کشف شوند (که به طور حتم این امر کشف می‌شود و گرفتار می‌شوند) و شوهر ادعای بی‌گناهیشان را نپذیرد، وجود دارد و همیشه در حال اضطراب و نگرانی زندگی می‌کنند و این تأثیرات روانی ناشیستی دارد و بعضی از ترس آن زندگی مجردی را انتخاب می‌کنند؛ در حالی که حتی اگر دختر زناکار باشد، در رحمت خداوند باز است و هر جنایت‌کاری می‌تواند توبه کند و شامل رحمت الهی گردد و به خاطر معصیتی که از آن توبه کرده و پشیمان شده است، طرد نمی‌شود.

خداوند متعال در سوره زمر آیه ۵۳ فرمود: «قل یا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يعفر الذنوب جميعاً انه هو الغفور الرحيم». "ای پیامبر (ص) بگو ای بندگان من که به زیان خودتان اسراف کرده‌اید، از رحمت من ناامید نشوید؛ زیرا خدا تمام گناهان را می‌آمرزد، او آمرزنده مهربان است" و در سوره بقره آیه ۲۷۲ می‌فرماید: «لیس علیک هداهم و لکن الله یهدی من یشاء و ما تنفقوا من خیر فالأنفسکم و ما تنفقون إلا ابتغاء وجه الله و ما تنفقوا من خیر یوف إلیکم و انتم لاتظلمون»

"مسئولیت هدایت آن‌ها بر تو نیست، خداوند هر که را بخواهد هدایت می‌کند و انفاق کردن از اموال به سود خودتان است و جز برای رضای خدا انفاق نکنید و جزای هر مالی که ببخشید به شما باز می‌گردد و ستمی بر شما نخواهد رفت." و «ان الله لایغفر ان یشرك به و یغفر مادون ذلک لمن یشاء و من یشرك بالله فقد ضل ضلالاً بعيداً» (نساء، ۱۱۶). یعنی خداوند شرک به خود را نمی‌آمرزد و جز آن هر که را بخواهد می‌آمرزد، هرکس شریکی برای خدا قایل شود بی‌تردید در گمراهی بی‌پایانی افتاده است.

علاوه بر آن چه گذشت، اگر امر بین رسوایی کردن و ستر (پوشاندن) دایر باشد، به طور قطع پوشاندن عیب متعین می‌گردد و مطلوب شارع می‌باشد؛ چرا که اسلام به اصلاح خطاها و استقامت دعوت می‌کند و در را به روی بنده‌اش نمی‌بندد و اگر خطاکار بخواهد اصلاح شود او را ناامید نمی‌کند.

حضرت علی (ع) است. البته در صورتی این رفتار عمر مشروعیت پیدا می‌کند که اثبات شود حضرت علی (ع) از قضاوت عمر اطلاع پیدا کرده و مخالفت ننموده است.

نحوه استدلال بر جواز ترمیم بکارت

با توجه به این که پنهان کردن زنايي که ارتکاب شده جایز است و نباید آن را برای خواستگار یا زوج آینده بازگو کرد و باید از او پنهان کرد. بنابراین، به نظر صحابه پنهان نمودن زنا با حق زوج منافات ندارد، پس پنهان کردن پاره شدن بکارت به وسیله جراحی نیز جایز است.

اشکال

اشکالی که این جا مطرح می‌شود این است که در دوران عمر جراحی پرده بکارت امکان نداشته و هنگام ازدواج به طور قطع شوهر از باکره نبودن دختر اطلاع پیدا می‌کند؛ لذا پنهان کردن زنا بر خواستگار معنی نخواهد داشت، پس چگونه عمر از بازگو کردن عمل انجام شده نهی می‌کرد؟

ممکن است چنین پاسخ داده شود که در دوران عمر نگاه کردن و اهمیت دادن به پرده بکارت همانند دوران ما نبوده است؛ چرا که مسلمانان در عهد اصلاح و حاکم شدن معنویات بر جامعه بوده‌اند و این رسوم و عرف و عادت درباره اهمیت بکارت و دستمال و ریختن خون هنگام دخول در شب عروسی بعد در جوامع بشری به وجود آمده است. چون اگر این مسأله در آن زمان وجود داشت زوج و خانواده او اطلاع پیدا می‌کردند؛ چرا که ازدواج و دخول دلیلی قوی مبنی بر کشف وجود و یا عدم وجود بکارت است. علاوه بر آن، در متون تاریخی و فقهی از دخول هنگام عروسی به شب دخول (لیله الدخلة) تعبیر شده است و این نشان می‌دهد که در آن دوران دخول تنها در شب صورت می‌گرفته است و نور و روشنایی نیز نبوده و دستمالی نیز وجود نداشته است؛ لذا وجود و عدم وجود بکارت برای داماد مشخص نمی‌شد.

مفسده ناامیدی

عدم جواز جراحی بکارت برای دخترانی که انحراف اخلاقی نداشته‌اند و بکارتشان در اثر تجاوز به عنف و اکراه و یا در اثر تصادف و افتادن و ... یا این که در ابتدا انحراف اخلاقی داشته و مرتکب زنا شده و سپس توبه کرده و اصلاح شده‌اند

مصلحت‌ها و مفسده‌ها

عمل جراحی بکارت دارای مصلحت و مفسده‌هایی است و باید میان آن‌ها بر اساس ملاک‌های فقهی ترجیح داد، مانند ملاک‌هایی که اقتضای دفع و درء مفسده دارند به این که دفع مفسده بر جلب مصلحت مقدم است؛ چرا که اهمیت دادن شارع مقدس به نهی شدیدتر از اهمیت دادن به امرش است، گاهی به اخف (سبک‌ترین) دو مفسده تمسک می‌شود و گاهی اهمیت مصلحت طوری است که بر مفسده مقدم می‌شود.

از جمله مفسده‌های حرام دروغ است. هر گاه مصلحتی که در امری وجود دارد بر جنبه مفسده‌اش ترجیح داشته باشد، جایز می‌گردد. مصلحت‌های عمل جراحی عبارت از اثرات تربیتی، پیش‌گیری از انحلال خانواده و حفظ آن به وسیله پوشانده شدن عیب با عمل جراحی، حفظ آبرو و ستر بر دختر در مقابل رسوایی او و خانواده‌اش، پیش‌گیری از بدگمانی و تحقق برابری و عدالت میان زن و مرد است؛ چرا که دختر با عمل جراحی در وضعی قرار می‌گیرد که با مرد زناکار بعد از ارتکاب زنا برابر شود، به این دلیل که در مرد بعد از زنا علامات و نشانه‌هایی ظاهر نمی‌گردد تا مورد مؤاخذه و طرد اجتماعی، روانی و اخلاقی قرار بگیرد، اما دختر هنگام نزدیکی پرده‌اش پاره می‌شود و اثرش بر او باقی می‌ماند و تنها از راه عمل جراحی اثر آن از بین می‌رود.

مفسده‌های عمل جراحی بکارت

غش و فریب دادن، کشف عورت و نگاه به آن، خلط انساب، اشاعه فاحشه‌گری و هر یک از این مفسده‌ها با قطع نظر از مصلحت‌های عمل جراحی اقتضای جایز نبودن عمل جراحی دارند، لذا باید مصلحت‌ها و مفسده‌ها و ضرورت‌های آن را با هم مدنظر قرار داد و با هم سنجید.

باید به طور کلی گفت ۱- کشف عورت و نگاه به آن در صورت ضرورت جایز می‌باشد و این امر منوط به این است که دختر در ازاله بکارت بی‌گناه باشد و یا از زناپی که مرتکب شده توبه کند و اصلاح شود و مشهور به زنا نباشد.

۲- خلط انساب در صورتی که دختر حامله باشد و بخواهد با کس دیگری ازدواج کند به وجود می‌آید، این جا بدون تردید عمل جراحی جایز نیست و نباید پزشک به عمل

جراحی اقدام کند.

۳- اشاعه فاحشه‌گری در صورتی است که دختر معصیت کار بوده و توبه نکند، که در این صورت عمل جراحی جایز نمی‌باشد.
۴- غش و فریب دادن: باید گفت در مواردی که دختر بی‌گناه باشد، نقص معنوی و اخلاقی ندارد و تنها نقص بدنی در او به وجود آمده است؛ لذا عمل جراحی غش و فریب‌کاری نمی‌باشد، اما اگر دختر مرتکب زنا شده و توبه نکرده باشد عمل جراحی تضييع حق کسی است که با او ازدواج می‌کند و این عین غش و فریب‌کاری است.

در این صورت عمل جراحی جایز نمی‌باشد و در صورتی که توبه کرده باشد و عمل شنیع او پنهانی بوده با عمل جراحی نقص بدنی برطرف می‌شود، ولی نقص معنوی برطرف نمی‌شود هر چند خداوند او را ببخشد، اما آن سابقه ننگی است. لذا حکم کردن به جواز عمل جراحی مشکل است چون تعارض بین مصلحت دختر در پوشاندن و مصلحت زوج- که می‌خواهد با دختری باعفت ازدواج کند- هست.

تحریم عمل جراحی بکارت زن مشهور به زنا

زنی که مشهور به زنا و فحشا است از محدوده ستر و پنهان کردن عییش خارج است، چنین زنی عادت به زنا کرده است و نباید عیب کسی که عادت به ارتکاب فحشا دارد را پوشاند، علاوه بر آن ترمیم بکارتش عبث و بیهوده است، یعنی قابل پوشاندن نیست و دارای مفسده کشف عورت می‌باشد.

ستر و پنهان کردن دختری که مرتکب زنا شده و توبه نکرده و بر انحراف اخلاقی خود ادامه دهد هر چند به طور پنهانی باشد و مشهور نباشد نیز جایز نیست؛ چرا که ستر بر این چنین کسی با جلوگیری از فساد منافات دارد، پس ترمیم نسبت به چنین زنانی جایز نیست. در روایتی از رسول خدا (ص) آمده است: «کل امتی معافی الا المجاهدین، و این المجاهره أن يعمل الرجل باللیل عملاً ثم یصبح وقد ستر الله علیه، فیقول، یافلان عملت البارحه کذا و کذا و قد بات یستره ربه و یصبح یکشف ستر الله» (۱۲). "تمام امتم بخشیده می‌شوند جز کسانی که به طور آشکارا مرتکب معصیت شوند و از جمله معصیت‌های آشکارا این است که کسی در شب معصیت کند و صبح در حالی که خداوند او را پوشانده است،

تفسیر این آیه سؤال شد. حضرت فرمود: مراد زنانی هستند که معروف و مشهور به زنا باشند، ولی اگر توبه کردند ازدواج با آنان اشکالی ندارد (۱۴).

امام باقر (ع) فرموده است: «این آیه درباره مردان و زنانی که مشهور به زنا بودند نازل شده است، از این رو ازدواج با این گونه افراد را ممنوع کرد» (۱۵).

پس اگر ازدواج با چنین زنی حرام باشد به طریق اولی جراحی پرده او حرام است و علاوه بر آن، اول یک کار بیهوده است؛ در صورتی که مشهور به زنا باشد و خواستگارش از او اطلاع داشته باشد. دوم دارای مفسده کشف عورت است؛ هر چند پزشکی که عمل جراحی می‌کند زن باشد. سوم اگر خواستگار یعنی شوهر آینده‌اش از او اطلاع نداشته باشد مفسده فریب‌کاری و غش وجود دارد و اگر اطلاع داشته باشد ترمیم بکارت یک کار بی‌فایده است و هیچ ضرورت و مصلحتی ندارد.

چنان چه بعضی از فقها گفته‌اند، اگر تحریم در آیه به معنای کراهت باشد (۳) به دلیل مفسده کشف عورت و بیهودگی، ترمیم بکارت حرام می‌باشد.

ادله تحریم عمل جراحی بکارت مشهور به زنا

۱- روایات

روایاتی از رسول خدا (ص) نقل شده است که بر حرام بودن غش و فریب‌کاری صراحت دارند، از جمله «من غشنا فلیس منا» (۱۳). هرکس مسلمانان را فریب دهد از مسلمانان نیست. تحریم غش عام است و شامل غش در اشیاء و اشخاص می‌شود. حرمت دومی سزاوارتر از اولی است و ترمیم بکارت غش و فریب دادن شوهر است.

۲- عمل جراحی بکارت منجر به اختلاط نسب می‌شود، به طور مثال زن زناکار از جماع قبلی حامله شده است و ازدواج می‌کند و کسی که با او ازدواج کرده است بدون اطلاع می‌ماند و جنین ملحق به نسب زوج می‌شود.

۳- عمل جراحی بکارت باعث آسان شدن ارتکاب زنا برای دخترانی که التزام به دین ندارند می‌شود؛ چرا که می‌دانند امکان ترمیم بعد از نزدیکی و جماع وجود دارد، پس عمل جراحی کمک کردن به انتشار منکرات و تشویق به آن

می‌گوید: ای فلانی دیشب چنین و چنین کردی. خداوند هر شب او را می‌پوشاند ولی صبح او ستر خدا را می‌درد."

این روایت دلالت بر این دارد کسی که معصیتش پوشیده است بر خلاف کسی که تکرار معصیت می‌کند رها می‌شود، تا زمانی که بین مردم مشهور گردد و عفو و بخشش شاملش نمی‌شود، لذا رسوا کردن و افشای عیبش جایز است؛ چرا که خودش در حق خود افراط می‌کند. این یکی از موارد استثنای غیبت است.

در روایتی دیگر آمده است: «الزانی المجلود لاینکح الا مثله» (۱۳)، یعنی زناکاری که حد جلد (تازیانه) خورده باشد ازدواج نمی‌کند مگر با کسی که مانند او است. ناگفته نماند این جا کلمه الزانی هر چند مذکر است، ولی با قراین شامل زن و مرد زناکار می‌شود.

حدیث مزبور زناکار را به جلد (تازیانه خوردن) مقید کرده است، یعنی زنی او در دادگاه ثابت گردد و حد بر او جاری شود. بدیهی است عمل شنیع چنین زناکاری میان مردم افشا می‌شود و مشهور می‌گردد، پس این امر شامل زناکاری که مرتکب زنا پنهانی شده و توبه کرده نمی‌شود.

در قرآن کریم نیز با این مضمون آمده است: «الزانی لاینکح الا زانیه او مشرکه و الزانیه لاینکحها الا زان او مشرک و حرم ذلک علی المؤمنین» (۱). یعنی مرد زناکار جز با زن زناکار یا مشرک ازدواج نمی‌کند و زن زناکار را جز مرد زناکار یا مشرک به ازدواج خود در نمی‌آورد و این کار بر مؤمنان حرام است.

علامه طباطبایی در مورد این آیه گفته است: این آیه با توجه به روایاتی که از طریق اهل بیت (ع) وارد شده است در مورد زن یا مرد زناکاری است که مشهور و معروف به این کار باشند و توبه نکرده باشند.

طبیعی است مرد مؤمن رغبت به ازدواج با زنی که معروف و مشهور به زنا باشد را ندارد، همین طور زن مؤمنه رغبت به ازدواج با مردی که اهل فساد باشد را ندارد. اگر زن یا مرد زناکار توبه کند و از زنا و فحشا دست بردارند مرد مؤمن می‌تواند با چنین زنی ازدواج کند یا زن مؤمنه‌ای می‌تواند با مردی که توبه کرده ازدواج کند. از امام صادق (ع) درباره

باشد و دختر مشهور به زنا باشد، ترمیم حرام است؛ چرا که کاری بیهوده و فاقد هر گونه مصلحت و غرض عقلایی است، به دلیل این که کسی که بخواهد با او ازدواج کند وضعیتش را می‌داند و اگر نداند فریب کاری است.

۴- اگر سبب ازاله بکارت ارتکاب زنا با رضایت و پنهانی باشد و توبه کند و دختر اصلاح شود، در آن دو مصلحت با هم تعارض می‌کنند؛ مصلحت ستر و پوشاندن دختر و مصلحت زوج که می‌خواهد با دختری ازدواج کند که با عفت و بدون نقص بوده است. با توجه به این که نقص بدنی با عمل جراحی برطرف می‌شود، ولی نقص معنوی و اخلاقی هر چند توبه کرده باشد به طور کلی منتفی نمی‌شود و مفسده فریب دادن شوهر و تزییع حق او در آن وجود خواهد داشت که اقتضای عدم جواز جراحی دارد و احتمال دیگر این که توبه کرده و اصلاح شده که خداوند او را می‌بخشد و باید او را پوشاند و مصلحت حفظ آبروی دختر و خانواده‌اش بر رسوایی ترجیح دارد. ممکن است گفته شود مصلحت پوشاندن نقص دختر بر مصلحت زوج ترجیح دارد، بنابراین ترمیم جایز می‌شود. ۵- در صورتی که عدم ازاله بکارت غیر از زنا باشد مانند این که پرده در اثر پرش، ورزش، تصادف، افتادن از جای بلند و ... باشد عمل جراحی جایز است.

۶- در مناطقی که در اثر نداشتن پرده بکارت جان دختر به خطر می‌افتد، عمل جراحی جایز و بلکه واجب می‌شود. ۷- وظیفه پزشکی که می‌خواهد عمل جراحی انجام دهد، این است که باید در مورد حاملگی دختر تحقیق و آزمایش نماید و در صورتی که مثبت باشد در تمام حالات حتی اگر دختر بی‌گناه باشد نباید به عمل جراحی بکارت اقدام کند؛ چرا که موجب خلط انساب می‌شود و گناه آن و نسل‌های جنین و کسی که با آن دختر ازدواج می‌کند به عهده پزشک است.

است حتی اگر حامله شود با سقط جنین و ترمیم، عمل شنیدش را می‌پوشاند.

۴- قواعد فقهی

الف. قاعده (الضرر لایزال بالضرر) یعنی ضرر با ضرر از بین نمی‌رود (۱۶).

طبق مقتضای این قاعده، پاره شدن پرده دختر ضرری است که جایز نمی‌باشد و جراحی بکارت فریب دادن شوهر است که ضرر دیگری می‌باشد. پس ضرر اول را با ضرر دوم نمی‌توان برطرف و دفع کرد. پس دفع ضرر به وسیله ضرری دیگر جایز نیست.

ب- تحمل ضرر خاصی به خاطر دفع ضرر عام (۱۶)

جواز ترمیم بکارت به بهانه پوشاندن دختر و دفع ضرر از او ضرری خاص است. این جواز ترمیم موجب باز کردن راه بر روی بدکاران می‌شود و باعث می‌شود که درهای شر و منکرات در جامعه آسان باز گردد و این یک ضرر عمومی است، پس منع ضرر خاص به خاطر دفع و برطرف کردن ضرر عام متعین می‌گردد. بنابراین، ترمیم بکارت جایز نمی‌باشد.

نتیجه‌گیری

در این تحقیق نتایج زیر به دست آمد.

- ۱- در صورتی که علت ازاله بکارت تجاوز به عفت باشد، عمل جراحی بکارت جایز است.
- ۲- اگر علت ازاله بکارت، انحراف اخلاقی دختر باشد یعنی ارتکاب زنا با رضایت باشد و دختر توبه نکند و اصلاح نشود عمل جراحی جایز نمی‌باشد؛ چرا که دارای مفسده‌های متعددی مانند غش و فریب‌کاری شوهر، کشف عورت و نگاه به آن، اشاعه فحشا و ... می‌باشد.
- ۳- در صورتی که علت ازاله بکارت ارتکاب زنا با رضایت

References

1. The Holy Quran, Surat An-Nur. Verse 19.
2. Qartabi MA. Quran Combined provisions. Beirut: Dar Ahya Al-Taras Al-Arbia; 1965. [In Arabic].
3. Jabai Ameli Z. Seedbed Gorgeous in explain of Damascen shines. Trans. Kalantar SM. Qom: Qom Publication; 1976.
4. Monzari Al H. Shiites and localization. Beirut: Tabe Mostafa Al-Babi Al-Halibi; 1968. [In Arabic].
5. Abu Zohreh M. Crime and punishment. Beirut: Dar Al-Fekr Al-Arabia. [In Arabic].
6. Koleini M. Al-Kafi. Qom: Ahla Al-Bayt Culture Publication; 1988. [In Arabic].
7. Horr Ameli M. Vasael Al- Shia. Trans. Al-Shirazi SA. Tehran: Islamic Publications Library; 1981.

8. Naim Yassin M. Ebhas Faghiha. Almeisareh: Dar Al-Nafaes; 1999. [In Arabic].
9. Al-Jamal IR. Qazaya Tayyebah Al Moaaserah. Beirut: Dar Al-Fekr; [In Arabic].
10. Ebn Hazm AM. Al-Mahalli. Beirut: Publications of the Bureau of Commercial printing and publishing; 2012.
11. Beyhaqi A. Sunan Al-Kobrai. Beirut: Dar Al-Marafah; 1970. [In Arabic].
12. Novi Mohi Al-Din M. Riaz Al-Salehin. Beirut: Dar Al-Fekr; 1973. [In Arabic].
13. Shokani M. Nil Al-Autar . Saudi Arabia published Presidential administrations and scientific research and casuistic call and guidance; 2012. [In Arabic].
14. Tabatabai MH. Al-Mizan Explanation. Qom: Publications Teachers Association; 1965.
15. Feyz Kashani M. Al-Safi Explanation. Beirut: Alaalma publications Institute; 1979. [In Arabic].
16. Ebn Najim Z. Likes and Isotopes on the doctrine of Ebn-Hanifeh. Beirut: Dar alketab o al elmieh; 1968. [In Arabic].

Jurisprudence on Virginity Surgery

Ali Asghar Sharifi-Rad¹, Abdul Jabbar Zargoshnasab²

Abstract

Protecting hymen is related to sharia laws. Sharia law has stressed on protecting honor, virtue, chastity and purity. In jurisprudence, the person who removes the hymen must be punished. This study aimed to review the jurisprudence of restoration of virginity. This study was based on a theoretical approach. It was conducted by studying the documents on this field and searching the topics on the hymen and virginity restoration in the jurisprudence. Restoring virginity is allowed if the cause of hymen removing was rape, reluctant, falling, an accident or jump. If the cause of the hymen loss was based on marriage, repair is forbidden, whether she was divorced or widowed. If defloration is committed due to adultery with consent and is famous for adultery or she is not famous for adultery but without repentance, healing is not permitted. But if she repents, there are two chances for it, but considering the likelihood of deceiving the husband, the probability of forbiddance to repair is stronger. Considering the importance of the topic, referring to the jurisprudence in the virginity reconstructive surgery is required.

Keywords: Virginity Surgery, Jurisprudence, Defloration

1- Lecturer, Faculty member, Department of Theology, School of Humanities, University of Ilam, PhD Candidate, Qom University, Qom, Iran

2- Assistant Professor, Department of Arabic literature, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran (Corresponding Author)
Email: abdelgabar3@yahoo.com